

LLEI 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals.

NOTA. En aquest document s'han introduït les esmenes al text que estableixen la llei 6/1988 i el decret legislatiu 11/1994.

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de Catalunya ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que estableix l'article 33.2 de l'Estatut d'Autonomia, promulgo la següent

LLEI

I. Hi ha dos aspectes que caracteritzen molt especialment el medi natural a Catalunya. Un és l'extraordinària varietat que presenta, gens habitual en països d'extensió similar, de tal manera que, com han destacat els especialistes, una gran part de les estructures de paisatge que es troben a Europa i al nord d'Àfrica hi són representades. L'altre és la intensa humanització del seu territori. L'acció humana no havia ocasionat normalment desequilibris greus fins als darrers decennis, en què, a causa del fort increment de la població i del desenvolupament econòmic i tecnològic, la situació ha experimentat un canvi radical. Així, la urbanització extensiva i sovint incontrolada, la construcció massiva de grans obres d'infraestructura, sense una avaluació prèvia de les seves conseqüències sobre la natura i el paisatge i sense una previsió de mesures paral·leles per a compensar-ne o reduir-ne els efectes negatius, la pol·lució atmosfèrica, dels sòls i de les aigües superficials i subterrànies, la pressió especulativa sobre els espais naturals metropolitanos i costaners, l'accentuació del procés de desaparició de les zones humides, el perill d'extinció de diverses espècies, el flagell dels incendis forestals, la pèrdua de sòls agrícoles de primera qualitat, etcètera, són causa d'una inquietud creixent dels científics i, en general, de l'opinió pública, no tan sols pels efectes visuals i estètics de la degradació i la destrucció del paisatge, sinó també per l'amenaça que aquest conjunt de factors significa ja avui per al manteniment de la viabilitat dels equilibris naturals i per a la conservació dels recursos vius.

És, doncs, palesa la necessitat urgent d'una actuació eficaç dels poders públics que actualment és obstaculitzada per un marc legal massa dispers, que presenta buits importants.

Pel que fa a la legislació dirigida específicament a la protecció, les actuacions en el marc de la normativa del patrimoni històric-artístic -especialment mitjançant la declaració de paratges pintorescs de determinats espais naturals- no han estat prou efectives, mentre que la Ley 15/75, de 2 de mayo, de Espacios Naturales Protegidos, defineix uns mecanismes de tramitació i de gestió que no corresponen a les necessitats actuals de Catalunya en aquesta matèria.

La Ley 19/1975, de 2 de mayo, sobre Régimen del Suelo y Ordenación Urbana, consagra la protecció de la natura com una de les finalitats de l'ordenació del territori i preveu l'establiment de nivells de protecció variables mitjançant l'aplicació d'algunes de les figures de planejament que defineix.

Aquests instruments de planejament, i molt especialment la figura del pla especial, han estat generalment els que han ofert millors possibilitats d'intervenció sobre els espais naturals amb les finalitats esmentades. Es pot afirmar que la definició d'un règim de sòl adequat és una condició imprescindible per a fer plenament viable qualsevol altra forma de protecció. La via que ofereix la legislació del sòl presenta, però, lògicament, certes limitacions, ja que és insuficient per a la regulació efectiva d'algunes activitats i, sobretot, per al desenvolupament d'una gestió adequada de la natura, que requereix un tractament legal propi.

II. La varietat de les característiques dels espais naturals a Catalunya, la diversificació de les causes de degradació i la gravetat dels efectes d'aquesta exigeixen que la protecció de la natura no resti limitada a la preservació esporàdica d'algunes mostres de valor excepcional.

En aquest sentit no es pot oblidar tampoc que les resolucions dels organismes internacionals especialitzats destaquen l'estreta relació que hi ha entre la possibilitat d'assolir un desenvolupament estable i la conservació i la gestió adequades dels recursos vius. Altrament, el manteniment de grans extensions del territori al marge de la intervenció humana i de l'aprofitament dels recursos només es pot plantejar en països amb una gran superfície, amb una densitat de població escassa i que encara conserven zones importants en estat salvatge.

En el cas concret de Catalunya, mentre que en les àrees on es concentren majoritàriament la població i les activitats -les quals comprenen menys del 10 per 100 del territori- els espais naturals pròxims pateixen una pressió fortíssima, una part important dels espais de valor natural es localitzen en zones deprimides socio-econòmicament i sovint en procés de despoblament. En aquests casos, més que mai, la protecció no pot significar per als seus habitants unes càrregues addicionals que n'agreguin la situació difícil, sinó, al contrari, ha de comportar una millora efectiva de llurs condicions de vida. Nombroses experiències internacionals demostren que és possible de fer compatibles el desenvolupament d'aquestes àrees i la protecció dels seus valors naturals. La presència de l'home moltes vegades perpetua les condicions ecològiques adequades d'aquest territori.

De tot això es desprèn que la protecció del medi natural a Catalunya exigeix un instrument jurídic i una estratègia que, alhora que possibilitin la conservació i la gestió específiques dels espais naturals que ho necessiten particularment, estableixin un marc legal de protecció referit globalment a la natura i permetin el desenvolupament d'un conjunt de mesures operatives per a la defensa dels recursos naturals enfront de les diverses causes de degradació.

III. Les competències que l'Estatut de Catalunya atorga a la Generalitat en diverses matèries permeten, als efectes esmentats en el paràgraf anterior, l'elaboració d'aquest text legal, en absència del qual el Parlament de Catalunya ha aprovat diverses lleis dirigides a la protecció de la natura, com la Llei 12/1981, per la qual s'estableixen Normes Addicionals de Protecció dels Espais d'Espècial Interès Natural Afectats per Activitats Extractives, la Llei 2/1982, de Protecció de la Zona Volcànica de la Garrotxa, la Llei 6/1982, sobre Declaració com a Paratge Natural d'Interès Nacional del Massís del Pedraforca (Berguedà), i la Llei 21/1983, de Declaració de Paratges Naturals d'Interès Nacional i de Reserves Integrals Zoològiques i Botàniques dels Aiguamolls de l'Empordà, a les quals cal afegir certs aspectes que conté la Llei 9/1981, sobre Protecció de la Legalitat Urbanística.

IV. Aquesta Llei, d'acord amb el que estableixen els articles 45 i 47 de la Constitució espanyola, desenvolupa l'exercici de diverses competències que l'Estatut d'Autonomia atorga a la Generalitat de Catalunya, exclusives o, si s'escau, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat, amb l'objecte d'assolir la conservació i, si s'escau, la millora de la diversitat, la riquesa i la productivitat dels sistemes naturals de Catalunya, en el marc de la protecció del medi ambient i de l'ordenació racional i equilibrada del territori.

Capítol I

Disposicions generals

Article 1

Els objectius d'aquesta Llei són protegir, conservar, gestionar i, si s'escau, restaurar i millorar la diversitat genètica, la riquesa i la productivitat dels espais naturals de Catalunya, els quals han d'ésser compatibles amb el desenvolupament i la utilització dels recursos naturals i ambientals, en el marc de la protecció del medi i de l'ordenació racional i equilibrada del territori.

Article 2

1. Les disposicions d'aquesta Llei s'apliquen a tots els espais naturals de Catalunya.
2. S'entenen per espais naturals els que presenten un o diversos ecosistemes, no essencialment transformats per l'explotació i l'ocupació humanes, amb espècies vegetals o animals d'interès científic o educatiu i els que presenten paisatges naturals de valor estètic.
3. Gaudeixen de la consideració d'espais naturals de protecció especial els espais naturals als quals s'aplica qualsevol de les modalitats de protecció definides en el capítol IV.

Article 3

1. Correspon a les diverses administracions públiques la protecció dels espais naturals, de llur gea i de les espècies vegetals i animals que hi viuen, el manteniment de la viabilitat dels equilibris i, en general, la defensa de llurs ecosistemes i recursos naturals de totes les causes de degradació que els poden amenaçar.
2. Tothom té el deure de respectar i conservar els espais naturals i l'obligació de reparar el dany que hi causi.

Article 4

L'Administració de la Generalitat i les entitats locals han d'adequar llurs disposicions per a canalitzar llur actuació i la dels particulars, d'acord amb els objectius que estableixen els

articles anteriors i tenint en compte l'exercici de qualsevol activitat dels seus habitants, per a assolir les finalitats següents:

- a) Protegir els sòls de les intervencions que poden comportar l'increment de l'erosió i la pèrdua de llur qualitat i, si s'escau, protegir els pendents descoberts de vegetació amb plantacions o altres mesures físiques que n'evitin la degradació.
- b) Preservar les aigües continentals -tant les superficials com les subterrànies- i litorals de tota mena d'elements contaminants, per tal de mantenir-les en condicions que les facin compatibles amb la conservació de llur població animal i vegetal.
- c) Conservar i regenerar les zones humides i salvaguardar els espais naturals litorals.
- d) Evitar l'emissió de gasos, de partícules i de radiacions que poden afectar greument l'ambient atmosfèric i evitar els sorolls innecessaris que poden pertorbar el comportament normal de la fauna.
- e) Preservar les espècies vegetals i llur diversitat i conservar les superfícies forestals.
- f) Protegir la fauna salvatge evitant la destrucció del medi físic, la introducció d'espècies alienes nocives i la pressió cinegètica excessiva.
- g) Protegir els espais naturals de determinats contaminants químics que perjudiquen moltes espècies protegides.
- h) Mantenir la diversitat, la singularitat i les característiques dels ecosistemes en general.
- i) Fomentar els usos i les activitats que, en el marc d'aquesta Llei, afavoreixen el desenvolupament de les diverses zones i fan possible la contenció del despoblament rural.
- j) Controlar l'impacte produït per la implantació d'elements artificials, infraestructures o actuacions generadores de transformacions lesives al medi natural.
- k) Condicionar els indrets singulars afectats per activitats que han estat causa d'alteracions perjudicials per a la natura o el paisatge.
- l) Facilitar la disponibilitat d'espais naturals suficients per a la recerca, l'educació i el lleure.
- m) Fomentar la formació escolar en les qüestions relacionades amb la protecció de la natura i el medi ambient.
- n) Fomentar el respecte dels ciutadans a la natura, per a aconseguir un coneixement més gran i la sensibilització col·lectiva pel que fa al patrimoni cultural de Catalunya.

Article 5

1. L'Administració de la Generalitat ha de prendre les mesures procedents per a l'elaboració i l'actualització dels estudis bàsics sobre el medi natural necessaris per a la protecció i la gestió adequades. També pot formular i tramitar plans especials per a la protecció del medi natural i del paisatge, d'acord amb el que estableix la legislació urbanística. Abans que siguin aprovats definitivament aquests plans cal demanar informes al Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, al Consell de Protecció de la Natura i als Ajuntaments afectats, a més dels altres establerts per la normativa urbanística vigent. Aquests plans especials també poden ésser formulats i tramitats per les entitats locals amb competències urbanístiques, les quals han de demanar els informes al Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, a més dels altres que són preceptius, i al Consell de Protecció de la Natura quan es tracta de plans especials que afecten el territori de més d'un municipi.

2. La suspensió de l'atorgament de llicències d'edificació i ús del sòl amb motiu de la redacció i la tramitació dels plans especials a què es refereix l'apartat 1 pot comprendre, per acord adoptat pels Departaments competents, a proposta de l'Administració que redacta i promou el pla especial, a més dels actes, regulats per l'ordenament urbanístic, la modificació de l'ús o de l'aspecte exterior dels edificis, els moviments de terres, la tala d'arbres i la col·locació de cartells de propaganda visibles des de vies públiques.

3. L'aprovació del pla especial implica la declaració d'utilitat pública de les obres i les actuacions previstes i la necessitat d'ocupació dels béns immobles i els drets afectats. És aplicable el que estableixen els articles 64 i 68 de la Ley sobre Régimen del Suelo y Ordenación Urbana, de 9 d'abril de 1976.

4. Un cop un espai ha estat declarat protegit, els Ajuntaments afectats han d'adequar llur planejament urbanístic, en un termini de dos anys, a les directrius del pla especial de l'espai protegit.

Article 6

1. Les obres d'infraestructura públiques o privades, incloses les referides a serveis tècnics o urbanístics, en espais naturals han de limitar en la mesura que sigui possible els efectes sobre la integritat de la natura, minimitzar l'impacte paisatgístic i prendre, quan s'escaigui, mesures adequades per a la restauració o el condicionament de les àrees alterades.

2. Els criteris anteriors s'han d'incorporar a les bases i les clàusules de la contractació de les administracions públiques catalanes.

Article 7

1. En els indrets de paisatge obert, qualificat així en el planejament urbanístic, no es permet la instal·lació de cartells de propaganda i d'altres elements similars que limitin el camp visual per a la contemplació de les belleses naturals, trenquin l'harmonia del paisatge o desfigurin les perspectives.

2. Tothom té el deure de mantenir la netedat dels espais naturals i evitar l'abocament o l'abandó d'objectes, de residus o d'altres deixalles fora dels llocs autoritzats.

3. Les autoritats competents han d'adoptar les mesures preventives adequades i ordenar als subjectes infractors, si s'escau, l'execució de treballs de restauració de la situació primitiva.

Article 8

Cada any el Consell Executiu ha d'elaborar un informe sobre l'estat i l'estratègia de protecció, conservació i millora dels espais naturals de Catalunya, del qual ha de tenir coneixement el Parlament de Catalunya.

Capítol II

Regulacions específiques

Article 9

1. El Consell Executiu, a proposta del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, després de fets els estudis de flora i fauna ecològics, etològics i altres que puguin ésser necessaris per a una protecció millor de les espècies, d'acord amb el que disposen les legislacions de forests i caça, i sens perjudici de la utilització, quan sigui procedent, d'altres instruments de protecció, ha de declarar la condició d'estrictament protegits a tot el territori de Catalunya o en part d'ell de les espècies de la flora i de la fauna silvestres, de la gea, les pedres i els fòssils que necessiten una preservació especial. Anualment el Consell de Protecció de la Natura ha de proposar al Consell Executiu les mesures a emprar per a l'actualització de la normativa aplicable en relació amb les espècies especialment protegides.

Aquesta declaració comporta:

- a) En el cas de la flora, la prohibició de la destrucció, del desarrelament i, si s'escau, també de la collita i la comercialització de les espècies i de llurs llavors, així com la protecció del medi natural en què viu aquesta flora.
- b) En el cas de la fauna, la prohibició de la persecució, de la caça, de la captura i de la comercialització dels animals, de llurs despulles o fragments i, en el cas de les espècies ovíparas, de llurs ous i nius, i la protecció, si s'escau, del medi natural en què viu aquesta fauna.
- c) En el cas de les pedres i els fòssils, la prohibició d'extreure'ls, de destruir-los i de comercialitzar-los i la protecció del medi natural de l'entorn.

2. El Consell Executiu, a proposta del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, escoltat el criteri del Consell de Protecció de la Natura, pot acordar excepcions del que estableix l'apartat 1, per raons d'interès científic, sanitari o altres d'anàlogues degudament justificades.

3. Els possibles danys causats per espècies animals protegides en béns privats poden ésser objecte d'indemnització sempre que siguin degudament justificats i no imputables, directament o indirectament, a accions o omissions prèvies a la producció del dany de qui el rebí o de tercers.

Article 10

1. Sens perjudici de l'aplicació d'altres mesures establertes per aquesta llei i per la legislació de forests, el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca ha de delimitar les superfícies forestals amb presència notable d'espècies forestals d'àrea reduïda dins el territori de Catalunya i adoptar les determinacions necessàries per a assegurar el manteniment dels graus de presència d'aquestes espècies.

2. El Consell Executiu, a proposta del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, ha de desenvolupar per reglament la legislació forestal en els aspectes adreçats a mantenir les espècies autòctones i l'estructura de la vegetació i a refer els espais forestals destruïts i assegurar, si és possible, el manteniment i l'increment de la massa forestal de Catalunya.

Article 11

1. S'entenen per zones humides, als efectes d'aquesta Llei, les zones naturals de maresma, aiguamoll, torbera o aigües rases, permanents o temporals, d'aigües estancades o corrents, dolces, salabroses, salines, amb la inclusió de les zones d'aigües marines la profunditat de les quals no excedeix els sis metres.

Totes les zones humides han d'ésser preservades de les activitats susceptibles de provocar-ne la recessió i la degradació, mitjançant les normes corresponents aprovades pels Departaments competents.

2. A les ribes dels llacs i dels embassaments i a les zones del litoral s'han d'establir per reglament faixes de protecció dins les quals no es permeti ni l'execució d'obres d'urbanització, ni noves construccions de caràcter permanent, llevat dels casos d'indubtable interès públic o d'utilitat social.

3. El planejament urbanístic de les àrees que en el futur siguin destinades a l'acolliment d'assentaments urbans que afectin o puguin afectar la faixa de 100 metres adjacents a la zona de domini públic litoral ha de garantir la permeabilitat i l'accessibilitat a les platges, l'asseïllament i la preservació del paisatge consolidat des dels nuclis tradicionals.

Article 12

1. Els projectes per a l'establiment de vials permanents i de línies elèctriques d'alta tensió que afecten espais naturals o travessen comarques i zones d'alta muntanya han de justificar suficientment el respecte al paisatge, tant pel que fa al traçat com a l'execució material, i han de contenir les mesures de restauració adequades o el condicionament dels sòls afectats i la prevenció de l'erosió.

2. La formació i l'autorització dels projectes es regulen per les disposicions reglamentàries corresponents.

3. L'incompliment del condicionament o de la restauració fixats pel projecte dona lloc a l'aplicació de l'article 37.4.

Article 13

1. Els plans i els projectes corresponents a la xarxa de transport d'energia elèctrica han d'elegir entre les alternatives viables constatades en el projecte l'opció que comporta l'impacte visual i ecològic més baix.

2. A més, respecte a l'obertura de corredors per a la construcció de la línia, els plans i els projectes han d'indicar les mesures a adoptar per a controlar l'erosió i evitar el risc d'incendis forestals. Per a la travessada d'espais naturals han de preveure, si s'escau, tractaments de vegetació.

Article 14

1. En els espais naturals a què fan referència els Capítols III i IV les activitats extractives es regulen mitjançant el que estableixen la Llei de Catalunya 12/1981 i la legislació complementària, sens perjudici d'allò que estableix la Llei esmentada.

2. En la resta d'espais naturals les activitats extractives que necessiten una nova autorització són objecte d'una regulació idèntica, amb l'única diferència que les fiances definides s'han d'aplicar en un 50 per 100 del seu import.

3. En tots els casos s'aplica la normativa específica de cada espai natural d'especial protecció i els plans urbanístics municipals respectius en els aspectes que impliquen un grau de protecció més alt.

Capítol III

El Pla d'Espais d'Interès Natural

Article 15

1. El Pla d'Espais d'Interès Natural té per objecte la delimitació i l'establiment de les determinacions necessàries per a la protecció bàsica dels espais naturals la conservació dels quals es considera necessari d'assegurar, d'acord amb els valors científics, ecològics, paisatgístics, culturals, socials, didàctics i recreatius que posseeixen.

2. En el marc de la planificació territorial de Catalunya el Pla té el caràcter de pla territorial sectorial.

3. La vigència del Pla és indefinida.

Article 16

1. El Pla d'Espais d'Interès Natural ha d'establir:

a) La delimitació indicativa dels espais a escala 1/50.000 com a mínim.

b) Els criteris per a una delimitació definitiva.

2. La delimitació definitiva de cada espai s'ha de fer segons les modalitats de l'article 21.1, o bé mitjançant el planejament especial de què fa esment l'article 5.

3. La declaració d'espai natural de protecció especial implica la inclusió automàtica de l'espai en el Pla d'Espais d'Interès Natural.

Article 17

El Pla d'Espais d'Interès Natural conté:

a) La descripció de les característiques principals de cada espai.

b) La justificació de la inclusió.

c) L'exposició de les causes d'una possible degradació i l'expressió d'actuacions preventives.

d) La informació sobre el règim urbanístic vigent dins la zona.

e) L'establiment de criteris de prioritat per a ampliacions futures de l'àmbit protegit.

f) La definició dels beneficis tècnics i financers per a la població de la zona i les seves activitats.

Article 18

1. En els espais delimitats pel Pla d'Espais d'Interès Natural s'aplica d'una manera preventiva el règim del sòl fixat pels articles 85 i 86.1 de la Ley sobre Régimen del Suelo y Ordenación urbana, del 9 d'abril de 1976.

2. A partir de l'establiment del Pla d'Espais d'Interès Natural els nous instruments de planejament urbanístic i la planificació específica per a les zones d'alta muntanya s'han d'adequar al contingut del Pla.

3. No es permet que circulin, fora de les carreteres i les pistes que són destinades a aquest fi, mitjans motoritzats si no disposen d'un permís especial lliurat per l'Ajuntament corresponent, d'acord amb els criteris que s'estableixen per reglament. Tampoc no és permès de fer-ho quan es tracta d'espais naturals sotmesos a alguna de les modalitats de protecció especial que estableix el capítol IV sense autorització del seu òrgan gestor. Aquesta disposició no afecta les activitats agropecuàries, silvícoles o similars.

4. El que estableix aquest article és aplicable d'una manera immediata als espais naturals de què fa esment l'article 16.1 i regeix fins al moment en què s'aprovarà la delimitació definitiva.

Article 19

1. A partir de l'inici dels treballs preparatoris per a incorporar al Pla un nou espai o per a ampliar-ne un altre d'inclòs anteriorment, el Conseller de Política Territorial i Obres Públiques pot ordenar l'aplicació preventiva de la regulació continguda en l'article 18.1 i 3.

2. La resolució del Conseller de Política Territorial i Obres Públiques resta sense efecte si en el termini d'un any no s'acorda d'incloure o d'ampliar l'espai en el Pla.

Article 20

1. Corresponen al Departament de Política Territorial i Obres Públiques i al Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de formular i de redactar el Pla i les seves modificacions. Sempre han de donar audiència a les entitats locals afectades.

2. Pertoca al Consell Executiu d'aprovar el Pla i les seves modificacions, amb informe previ de la Comissió Interdepartamental del Medi Ambient (CIMA) i del Consell de Protecció de la Natura.

3. No s'ha d'observar el procediment establert pels punts 1 i 2 en el cas que la delimitació indicativa hagi estat substituïda per la de caràcter definitiu, ni en el cas que hi hagi incorporacions derivades de l'aplicació de règims de protecció especial, sempre que la dita modificació no comporti alteracions substancials del perímetre inicial.

Capítol IV

Espais naturals de protecció especial

Article 21

1. A fi d'assegurar la preservació dels espais naturals que ho necessiten per llur interès científic, ecològic, cultural, educatiu, paisatgístic i recreatiu, i amb l'objectiu de dotar-los d'uns règims de protecció i de gestió adequats, s'estableixen les modalitats de protecció especial següents:

- a) Parcs nacionals.
- b) Paratges naturals d'interès nacional.
- c) Reserves naturals.
- d) Parcs naturals.

2. Les lleis o els decrets de declaració dels espais naturals de protecció especial, les normes que els desenvolupen i els plans especials corresponents han de fixar el règim aplicable en cada cas d'acord amb el que estableix aquesta Llei.

3. La declaració d'un espai natural de protecció especial no exclou la possibilitat que a dins puguin ésser constituïts altres nuclis de protecció que prenguin alguna de les modalitats establertes en el punt 1.

Article 22

1. Són parcs nacionals els espais naturals d'extensió relativament gran, no modificats essencialment per l'acció humana, que tenen interès científic, paisatgístic i educatiu. La finalitat de la declaració és de preservar-los de totes les intervencions que poden alterar-ne la fisonomia, la integritat i l'evolució dels sistemes naturals.

2. La declaració de parc nacional s'ha de fer per llei.

3. No es permet, a l'interior dels parcs nacionals, cap activitat d'explotació dels recursos naturals i cap altra susceptible d'alterar-ne el paisatge, llevat de les activitats que són compatibles amb els objectius concrets de protecció. Hi són expressament prohibides la caça, la captura o la pertorbació de les espècies animals, les activitats extractives i l'execució de qualsevol obra o instal·lació, llevat de les necessàries per al desenvolupament del parc o les que, per llur interès públic, són autoritzades, amb caràcter extraordinari i restringit, pel Consell Executiu, amb un informe previ del Consell de Protecció de la Natura.

Article 23

1. Són paratges naturals d'interès nacional els espais o els elements naturals d'àmbit mitjà o reduït que presenten característiques singulars atès llur interès científic, paisatgístic i educatiu, amb l'objectiu de garantir-ne la protecció i la de l'entorn.

2. La declaració de paratge natural d'interès nacional es fa per llei.

3. En els paratges naturals d'interès nacional les activitats s'han de limitar als usos tradicionals agrícoles, ramaders i silvícoles compatibles amb els objectius concrets de la protecció i a les altres activitats pròpies de la gestió de l'espai protegit.

Article 24

1. Són reserves naturals els espais naturals d'extensió reduïda i de considerable interès científic que són objecte d'aquesta declaració per a aconseguir de preservar íntegrament el conjunt d'ecosistemes naturals que contenen o d'alguna de les seves parts. La declaració de reserves naturals es fa per llei quan és reserva integral i per decret del Consell Executiu quan és reserva parcial.

2. Les reserves naturals integrals poden tenir per finalitats:

a) Preservar de qualsevol intervenció humana tots els sistemes naturals i llur evolució. Només hi són permeses les activitats d'investigació científica i de divulgació de llurs valors. L'accessibilitat hi és rigorosament controlada.

b) Incidir sobre l'evolució dels sistemes naturals per assegurar-ne el millorament, la reconstrucció i la regeneració i per aprofundir-ne el coneixement. Només s'admeten, a més de les activitats permeses de la lletra a), els treballs científics propis dels objectius de la reserva.

3. Els objectius de les reserves naturals parcials poden ésser els següents:

a) Protegir d'una manera absoluta les formacions geològiques i geomorfològiques i determinats biòtops, espècies, hàbitats i comunitats.

b) Conservar o constituir escales en les vies migratòries de la fauna salvatge.

4. No es permeten en cap cas les activitats que directament o indirectament poden perjudicar els valors naturals de protecció.

Article 25

1. Són parcs naturals els espais naturals que presenten valors naturals qualificats, la protecció dels quals es fa amb l'objectiu d'aconseguir-ne la conservació d'una manera compatible amb l'aprofitament ordenat de llurs recursos i l'activitat de llurs habitants.
2. La declaració de parc natural es fa per decret del Consell Executiu.

Article 26

1. En els espais naturals de protecció especial, les forests i els terrenys forestals que són propietat d'entitats públiques i no es troben inclosos en el Catàleg de Forests d'Utilitat Pública hi han d'ésser incorporats. Els altres que són de propietat privada tenen la condició de forests protectores. Tot això és d'acord amb el que estableixen els articles 11, 12, 13, 14, 15 i concordants de la Llei Forestal aprovada pel Parlament de Catalunya.
2. En els casos en què s'estableix la prohibició o la limitació de les activitats cinegètiques, sota el control del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, es poden consentir excepcions temporals quan es tracta d'espècies excedents o nocives. Cal sempre l'informe previ del Consell de Protecció de la Natura.

Article 27

1. A més de l'Administració de la Generalitat poden promoure reserves naturals i parcs naturals:
 - a) Les entitats locals que tenen competències urbanístiques d'acord amb la Llei del Sòl. Cal que tota l'àrea proposada pertanyi a llur àmbit territorial. Si també afecta l'àmbit d'altres entitats locals cal que es concertin expressament per a aquesta finalitat.
 - b) Els propietaris dels terrenys afectats, d'una manera individual o col·lectiva, d'acord amb les propostes corresponents i amb les associacions o entitats privades en els objectius socials de les quals consta la protecció de la natura.
2. Les propostes de reserves naturals i de parcs naturals han de contenir els estudis justificatius necessaris, la delimitació exacta de l'espai en qüestió, els criteris i les normes de protecció bàsics i la descripció detallada de l'organització de la gestió i els mecanismes de finançament que s'estableixen per a assolir els objectius plantejats, amb una justificació de llur viabilitat. El Departament de Política Territorial i Obres Públiques, quan disposarà dels informes del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i dels altres Departaments i organismes afectats per les competències, amb una audiència prèvia de les corporacions locals interessades en l'actuació proposada i els propietaris afectats, si s'escau, ha de fer les actuacions necessàries per a la tramitació de les propostes.
3. En el termini màxim d'un any des que el promotor ha tramès la proposta, amb informe previ del Consell de Protecció de la Natura, els Consellers de Política Territorial i Obres Públiques i d'Agricultura, Ramaderia i Pesca eleven conjuntament al Consell Executiu la proposta de resolució que, en el cas que sigui favorable, ha d'anar acompanyada d'una proposta de declaració que contingui:
 - a) La delimitació de l'àrea objecte de l'actuació i, si s'escau, de la modalitat de protecció que aquesta pot contenir.
 - b) La definició dels objectius de protecció.
 - c) Les normes bàsiques de protecció d'aplicació immediata.
 - d) Els criteris d'ordenació del territori.
 - e) La composició i les funcions dels òrgans rectors.
 - f) Les normes de finançament.
 - g) La incorporació del territori objecte de la declaració al Pla d'Espais d'Interès Natural, si no hi ha estat inclòs anteriorment.
4. És aplicable a les zones afectades per les propostes de reserves naturals i de parcs naturals el que estableix l'article 19. El termini a què fa referència l'article 19.2 és de dos anys.

Article 28

1. A fi d'assegurar la salvaguarda dels valors naturals la protecció dels quals és en tramitació, i mentre no es produeix la resolució definitiva, es poden adoptar les mesures següents:
 - a) La suspensió de l'atorgament de les llicències municipals a alguna o a tota classe d'actes subjectes a aquesta intervenció administrativa, d'acord amb els ordenaments territorial, urbanístic i local.
 - b) La suspensió de l'atorgament d'autoritzacions d'aprofitaments forestals i cinegètics, llevat de les Reserves Nacionals de Caça.

- c) La suspensió de l'atorgament de permisos i de concessions mineres.
 - d) La paralització de les explotacions en curs, d'acord amb la legislació específica.
 - e) La paralització de la tramitació de plans urbanístics amb incidència sobre el territori.
2. Les mesures cautelars tenen una durada màxima de dos anys.
3. Correspon als Departaments competents l'adopció de les dites mesures.
4. Les mesures s'apliquen en els casos següents:
- a) En el cas de parcs nacionals, paratges naturals d'interès nacional i reserves naturals integrals, una vegada el Consell Executiu ha tramès el projecte de llei al Parlament. Si es tracta d'una proposició de llei, a partir de la publicació d'aquesta en el Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya.
 - b) En el cas de parcs naturals i de reserves naturals parcials, quan ha estat presentada la proposta segons els termes de l'article 27.2 o quan, per iniciativa pròpia, s'inicien els treballs preliminars.

Article 29

1. La gestió dels espais naturals de protecció especial s'ha d'adequar a les regles següents:

- a) La gestió dels parcs nacionals, de les reserves naturals integrals i dels paratges naturals d'interès nacional correspon a l'Administració de la Generalitat.
- b) La gestió dels parcs naturals i de les reserves naturals parcials correspon, en principi, a llurs promotors. El decret de declaració pot establir la participació de la Generalitat, de les entitats locals, dels propietaris i de les entitats afectades en els òrgans rectors.
- c) La gestió d'un espai natural de protecció especial que correspon a la Generalitat és feta pel Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.
- d) Per a cada espai natural de protecció especial les lleis o els decrets de declaració en cada cas poden fixar les mesures necessàries per a la participació efectiva d'altres Departaments, entitats locals i organitzacions professionals directament implicades en els òrgans rectors.
- e) L'administració d'espais naturals de protecció especial distints es pot unificar quan aquests es troben en un mateix àmbit territorial, en una mateixa unitat geogràfica o quan hi ha altres circumstàncies que, per a l'efectivitat de la gestió, així ho justifiquen.

2. Els òrgans de gestió dels espais naturals de protecció especial tenen les funcions següents:

- a) Elaborar anualment el pressupost i la proposta de programa de gestió, l'aprovació dels quals correspon al Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca. En aquests documents s'ha de preveure l'execució de les previsions del Pla Especial de Protecció contingudes en el seu programa d'actuació i de tots els altres treballs de promoció, de recerca, de manteniment, etcètera, necessaris per a assolir les finalitats de la protecció.
- b) Administrar els fons procedents de la utilització dels serveis propis i els recursos que pot rebre de l'exterior.
- c) Vetllar pel compliment en l'interior de l'espai natural de les normes generals de protecció de la natura que estableix aquesta llei i de la reglamentació de l'espai protegit.
- d) Emetre informe preceptiu previ a l'atorgament de les autoritzacions necessàries per a l'execució de qualsevol pla, obra, moviment de terres o explotacions dels recursos naturals, a l'interior o a l'exterior de l'espai protegit i que poden afectar-lo.

3. Els espais naturals de protecció especial poden disposar, quan així ho estableix la llei o el decret de declaració, d'una reglamentació pròpia que reculli el que estableixen aquesta llei i les diverses legislacions aplicables pel que fa a la disciplina relativa a llur règim de protecció.

4. Quan hi ha criteris contradictoris entre els organismes competents per a atorgar l'autorització de les activitats en els espais naturals de protecció especial i l'òrgan de gestió es resol d'acord amb la legislació vigent sobre conflictes d'atribucions i en casos excepcionals resol el Consell Executiu, amb un informe previ del Consell de Protecció de la Natura. L'atorgament de llicències i la gestió de la disciplina urbanística, en l'àmbit del seu terme municipal, corresponen en tot cas a l'Ajuntament, amb un informe previ de l'òrgan de gestió de l'espai natural protegit.

Article 30

1. La Generalitat pot atorgar ajuts tècnics i financers per a la gestió dels espais promoguts per particulars, per entitats sense finalitat de lucre i per les entitats locals. A aquest efecte, si s'escau, han d'ésser concertats els convenis corresponents.

2. La Generalitat pot establir ajuts tècnics i financers per a l'àmbit territorial de l'espai protegit i de la seva àrea d'influència, els quals poden tenir, entre altres, les finalitats següents:

- a) Crear infraestructures i assolir uns nivells de serveis i d'equipaments adequats.
- b) Millorar les activitats tradicionals i fomentar-ne altres de compatibles amb el manteniment dels valors ambientals.
- c) Integrar els habitants en les activitats generades per la protecció i la gestió de l'espai natural.
- d) Rehabilitar l'habitatge rural i conservar el patrimoni arquitectònic.
- e) Estimular les iniciatives culturals, científiques, pedagògiques i recreatives autòctones.

Article 31

Les designacions de 'parc nacional', 'paratge natural d'interès nacional', 'reserva natural' i 'parc natural' només es poden utilitzar per als espais naturals que compleixen les condicions establertes per aquesta Llei i, si s'escau, per la legislació bàsica estatal.

Article 32

1. La Generalitat pot exercir drets de tempteig i de retracte en totes les transmissions de domini inter vivos a títol oneros de béns immobles i de predis amb superfície superior a 100 ha situats a l'interior d'espais naturals de protecció especial, de la manera com es determini per reglament.
2. En els espais naturals declarats per decret les entitats locals promotores també poden exercir els drets de tempteig i de retracte si ho reconeix el decret de creació i en les condicions que aquest determina.
3. El dret de tempteig només es pot exercir dins els tres primers mesos a comptar de la notificació prèvia de la transmissió a la Generalitat o a les entitats locals promotores dels espais naturals. El dret de retracte només es pot exercir dins els sis mesos següents a la inscripció de la transmissió en el Registre de la Propietat.

Article 33

1. La declaració d'espai natural de protecció especial comporta la utilitat pública de tots els terrenys afectats a efectes d'expropiació.
2. El Consell Executiu pot declarar necessària i urgent l'ocupació de qualsevol terreny dels afectats per la declaració.

Article 34

El Consell Executiu i els promotors d'espais naturals de protecció especial han de prendre les determinacions procedents per a l'adquisició de sòl en els espais naturals de protecció especial, en la mesura que ho requereix llur gestió eficaç i, molt particularment, dels terrenys que, per llur fragilitat o excepcionalment pels sistemes naturals que contenen, han d'ésser objecte de la protecció més estricta.

Capítol V

Consell de Protecció de la Natura

Article 35

1. Es crea el Consell de Protecció de la Natura com a òrgan consultiu en matèria de protecció de la natura i del paisatge.
2. A proposta d'entitats científiques catalanes de prestigi reconegut, d'organitzacions agràries i de les agrupacions de municipis de Catalunya legalment constituïdes, el President de la Generalitat nomena el president i els membres del Consell, els quals no poden ésser més de vint-i-un i han d'ésser persones de competència reconeguda en les diverses disciplines que incideixen en el coneixement, en l'estudi, en la protecció i en la gestió del medi natural.
3. Les funcions del Consell de Protecció de la Natura són:
 - a) Emetre informes i dictàmens a requeriment del Parlament i de les administracions competents.
 - b) Emetre els informes esmentats per aquesta Llei.
 - c) Prestar assessorament científic a òrgans gestors dels espais naturals de protecció especial.
 - d) Proposar modificacions en el Pla d'Espais Naturals, declaracions d'espais naturals de protecció especial i, en general, mesures i actuacions per al millor compliment dels objectius d'aquesta Llei.

Capítol VI

De la disciplina

Article 36

La Generalitat, les entitats locals, els promotors privats i els òrgans de gestió vetllen, d'acord amb llurs competències, pel compliment de les disposicions d'aquesta Llei.

Article 37

1. Té la consideració d'infracció administrativa l'acció o l'omissió que, vulnerant aquesta Llei i afectant espais naturals protegits, consisteix en el que segueix:

- a) L'increment de l'erosió i la pèrdua de qualitat dels sòls.
- b) L'emissió de gasos, de partícules o de radiacions que poden afectar greument l'ambient atmosfèric.
- c) La producció de sorolls innecessaris que poden pertorbar el comportament normal de la fauna.
- d) La destrucció de superfícies forestals en tots els casos i la destrucció, el desarrelament i la comercialització de les espècies i de llurs llavors, quan estigui prohibida.
- e) La persecució, la caça, la captura i la comercialització dels animals, de llurs despulles o fragments o de llurs ous, quan estiguin prohibides. La introducció d'espècies alienes nocives a la fauna salvatge i el maltractament d'animals.
- f) La circulació amb mitjans motoritzats fora de carreteres i pistes i sense permís lliurat per l'Ajuntament.
- g) La instal·lació de cartells de propaganda i d'altres elements similars que limiten el camp visual, trenquen l'harmonia del paisatge o desfiguren les perspectives.
- h) L'abocament o l'abandó d'objectes, de residus o altres deixalles fora dels llocs autoritzats.

2. Les infraccions es qualifiquen com a lleus, greus i molt greus, atenent la gravetat de la matèria, l'entitat econòmica dels fets constitutius de la infracció, la reiteració i el grau de culpabilitat de la persona responsable. Quan el benefici que resulta d'una infracció és superior a la sanció que correspon, aquesta es pot incrementar en la quantia equivalent al benefici obtingut.

3. Les infraccions tipificades a l'apartat 1 són sancionades de la manera següent:

- a) Les infraccions lleus, amb multes de 50.000 fins a 100.000 ptes.
- b) Les infraccions greus, amb multes de 100.001 fins a 250.000 ptes.
- c) Les infraccions molt greus, amb multes de 250.001 fins a 500.000 ptes.

Són autoritats competents per imposar les multes:

- a) Els directors generals de Medi Natural i de Patrimoni Natural, en el cas de les multes lleus.
- b) Els consellers d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i de Medi Ambient, en el cas de les multes greus.
- c) El Govern, en el cas de les multes molt greus.

4. L'Administració ha d'adoptar, també, les mesures que calen per a la restauració de la realitat física alterada o transformada com a conseqüència de l'actuació il·legal i pot imposar multes coercitives de fins a 50.000 pessetes, reiterades per espais de temps que siguin suficients per a complir allò que hi ha ordenat, sens perjudici de l'execució subsidiària per l'Administració a càrrec de l'infractor.

5. L'actuació que vulnera aquesta Llei comporta, a més a més, l'obligació de rescabament de danys i perjudicis a càrrec dels qui són declarats responsables.

Article 38

És pública l'acció per a exigir el compliment del que estableix aquesta Llei i les normes i els plans que la desenvolupen.

Article 39

Qualsevol actuació de l'Administració que, com a conseqüència de l'aplicació d'aquesta Llei, comporta la privació singular de la propietat privada o de drets o interessos patrimonials legítims solament es pot fer mitjançant la indemnització corresponent.

Disposicions addicionals

Primera

Les funcions de les comissions científiques creades per l'article 6 de la Llei 2/1982 i per l'article 7 de la Llei 21/1983 són assumides pel Consell de Protecció de la Natura.

Segona

Aquesta Llei no disminueix en perjudici de la protecció ja establerta les mesures adoptades en relació amb els espais naturals. En conseqüència, tenen també la consideració d'espais naturals els terrenys classificats com a no urbanitzables objecte d'especial protecció segons l'ordenament urbanístic vigent.

Disposicions transitòries

Primera

El Consell Executiu, en el termini de sis mesos, ha de dictar les disposicions necessàries per a adaptar el règim de gestió establert per l'article 29 als patronats, les juntes o altres òrgans de gestió que hagin establert els plans especials urbanístics per a la protecció del paisatge. A aquest efecte, les entitats públiques a les quals són adscrits els esmentats òrgans de gestió poden elevar, en el termini de tres mesos, mitjançant el Departament de Política Territorial i Obres Públiques, la proposta d'adaptació pertinent.

Segona

Els plans especials per a la protecció del medi natural i del paisatge aprovats inicialment abans de l'entrada en vigència d'aquesta Llei continuen en tramitació fins que seran aprovats definitivament.

Disposicions finals

Primera

Els espais que amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei han estat objecte d'alguna de les modalitats de protecció establertes per la Llei 15/1975, de 2 de maig, mantenen el règim de les declaracions respectives. Es modifica la denominació dels següents:

- a) Els paratges naturals d'interès nacional de la zona volcànica de la Garrotxa i dels aiguamolls de l'Empordà prenen la denominació de parc natural.
- b) Les reserves integrals d'interès científic de la zona volcànica de la Garrotxa i dels aiguamolls de l'Empordà esdevenen reserves naturals.

Segona

Es faculta el Consell Executiu perquè dicti les disposicions necessàries per a desplegar aquesta Llei.

Tercera

Resten derogades, en l'àmbit de les competències de la Generalitat, les disposicions contràries al que estableix aquesta Llei.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta Llei cooperin al seu compliment i que els Tribunals i les autoritats als quals pertochi la facin complir.

Barcelona, 13 de juny de 1985

Jordi Pujol
President de la Generalitat de Catalunya

Josep Miró i Ardèvol
Conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca

Xavier Bigatà i Ribé
Conseller de Política Territorial i Obres Públiques